

MERCKELL, BÆLTER, SVEN

Några öfwertygande bewis, at ogifta personers kiötsliga beblandelse är en stor synd, utur sunnda förnuftet samt Guds h. ord sammanhämtrade af Sven Bælter ..

1756

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

BAELTER, S.

Teol.
Etik.
(P)

1700-1829

Hägra öfvertygande Bewis,
Af
Sgifta Personers
Riotfliga beblandelse
Är en stor synd /
Utur sunda förnuftet samt Guds H. Ord.
Sammanhåntade

Af
Sven Bælter,
S. Th. Doct. och DomProbst i Wexjö.

Wexjö, Tryckt hos Kongl. Gymnasii Bekt. J. C. Merckell 1756.

Et

Regis Universitatis Paris

118

Universitatis Paris

Universitatis Paris

Universitatis Paris

Universitatis Paris

Universitatis Paris

Universitatis Paris

Universitatis Paris

Universitatis Paris

Christelige Läsare.

Ingen skrift har jag så ogärna framlemnat för det Allmännas ögon, som denna. Redan för 11. år sedan är den sammanskrifwen. Och huru de förnämde Herrar och Swenner, efter hwilkas befalning och åstundan den blef författad, togo löfte af mig, at den strax skulle tryckas; wille jag likwäl efter närmare öfwerwägande, der med aldeles innehålla.

Jag wet, huru swårt det är, at meddela sina tankar uti et sådant ämne, utan at sára blygsamheten. Sanningen äger icke här samma frihet, som uti andra delar af dygde-läran; at den får framtråda uti sin rätta skapnad. Den måste ikläda sig en drägt, at den kan bestådas af den kyskaste, utan at rådna. Somt får omtalas och beskrifwas omständeligen; något allenast nämnas / och mycket bör aldeles förbigås. För-sigtigheten skal lika som medla emellan Blygsamheten, som befater stillatigande, och Sanningen, som förbehåller sig frihet at tala.

Eå litet jag kunnat förmoda en sådan jämn medel-
väg af min ofultomliga penna; så stor har min fruk-
tan blifwit / at mit bemödande torde allenast oroa ar-
bara sinnen, och at den lakedon, som jag frambrår,
skulle mer skada, än gagna, om den vågade falla uti
djerfwa och fräckta händer.

Icke des mindre har jag låtit öfvertala mig, at wåga
dessa blad fram uti dagshuset. Den, som betänker,
huru mycket den synd tagit öfwerhand, som här före-
ståles; huru få skrifter wi äge på wårt språk i detta
ämne, samt huru möjligt det är, at någre kunna syn-
da af ovetenhet; torde skänka anledning, at icke så högt
förebrå mig en dristighet / som endast härrör af up-
riktigt uppsåt / at uppbygga någon wilsesfarande siäl.

När jag förbigått åtskilliga bewis, de der ännu
kunnt tilläggas, så wäl af sunda förnuftet, som den
H. Skrift, har jag ei allenast iakttagit min föresats,
at sammanfatta et kort betänklände; utan ock welat
der uti foga mig efter deras smak, som älska korthet.

Och der igenom synes någon rättighet kunna mig
lemnas til det billiga förbehåll, at den ungdom, som
läckes genomläsa denna lilla afhandling, måtte, på de
dignableck, samla sina utswäskwande tankar, och sättia
sig före at tänka förnuftigt och allvarsamt.

Saken är af den wigt, at den icke kan afgidras med
flämt och ofwicksa infall. Här fordras mogna bewis
och en sund estertanka, hwar til unga sinnen böra wän-
jas ifrån Lærian; på det de icke med lek och löje måga
störta sig i forderf, och alt för sent ångra den flycktig-
het, som kommit dem på obestånd. Werid. 9. Febr. 1756.

I JESU Namn!

En fråga, som jag åtagit mig at beswara, är af sådant innehåll: Om tvåänne ogifta personer afhwardera lidnet, kunna med godt samsvete plåga med hwar andra lidtlig beblandelse; eller om de der med wårtefiligen synda in för Gud? Erfarenheten tyckes wid handen gifwa, huru åtskillige ej wilja finna sig uti detta seuare; utan påstå, eller önska åtminstone, at det förra måtte lemnas opåtalat: hwarföre wårt gidromål nu blifwer, at utleta sanningen; på det wi måge blifwa wise, til hwilkendera sidan wi böra foga oss.

S. 2.

Jag sätter för ut, såsom bekant och medgifwit, at en gärning emot lagen kallas Sönd; emedan lagen är den regla och rättesbände, hwar efter undersåtare äro förbundne, at inåttå sina fria gärningar. Kommer gärningen der med öfwerens, så är den God och rätt; men i annor händelse, sönd och orätt. Wid närvarande undersökning wände wi våra tankar förnämligast uppå den gudomeliga Sedo-lagen, som är dels Naturlig, dels i Guds heliga ord uppenbarad. Den Naturliga Sedo-lagen förbinder alla menniskior til sådana handlingar, som komma öfwerens med den menniska

liga

liga naturen. Af samma giöromöls beskaffenhet och ändamål kan man genom förnuftet sinna, at, då menniskan der efter lefwer, befordrar hon sin lycksalighet, lika som hon giör sig sielf olycklig, och samlar nödwändigt uppå sig et naturligit straff, i fall hon icke rättar sig der efter.

Den Sedolag, som i Guds Ord är uttopenbarad, innefattas uti de tjo heliga Budorden, och förklarar i Gamla och Nya Testamentens skrifter. Den stämmer aldeles öfverens med den naturliga, och skiljes der ifrån allenast i anseende til des utwärtas kundgiörelse, tydeligare lins och större fullkomlighet.

Ifrån dessa källor wilje wi leda vårt betänkande. Så angelägne wi äre, at icke utropa det för synd, som ingen synd är; så sorgfällige böde, wi tillika finnas, at icke förringa det, som wärkeligen är synd. Först må sunda förnuftet säga sin mening; och sedan skole wi befråga oss med Guds Heliga Ord.

S. 3.

Förnuftet ytrar först:

At alla våra läsliga gärningar böra ske på sin wißa tid, och ordenteligen.

Skulle en äfverman wilja om wären företaga et wärk, som böde besparas til sommaren, så wore han sig sielf både hinderlig och skadelig. Tiden är en omständighet, som sätter uppå våra läsliga wärk et mer eller mindre wärde, alt der in til, at en och samma gärning, blott i anseende til tiden, kan förlora sin godhet. Denna förnufts regla upptecknar äfwen den wise Salomo uti Pred. B. 3: 1. All ting hafwa sin tid, och alt det man företager under himmelen hafwer sina stund.

S. 4.

At Ordning är så nödig wid våra förrätningar, som pendelen uti urwäret, lärer ingen kunna neka. Den allwise Skaparen hafwer inrättat alla sina wärk uti en wiß behagelig ordning, och lemnat oss et efterbörne, at icke så blanda våra handlingar, at der af blifwer en oformelig förwirring. Om icke ordning hölle det allmänna

indgenheten öfvertyaar oss, huru warsamt wi böre upföra oss i des brukande. Zörden skull har Skaparen satt den under förnuftets wård och upseende, som skal skydda och förwara henne emot alla otidiga anfall och retelser, samt der jemte tillåta henne en frihet, som är ordentelig.

§. 6.

Om wid någon förrättning Tiden bör iakttagas, så är det wisserligen här. När förökelses gästwan kommit til stadga, då är tid. Som wi icke afplocke de spåda frukterna, utan låte dem hinna til mognad; så böre wi ej eller wågra denna förmodgenheten sin tilwärt. Den förwisnar eljest i sin början, eller framfödas telningar af wår länd, hwilkas swaghet och skröplighet öfvertyggar oss, at wi förhastat oss, och icke afwaktat den beqwämliga tiden. Huru oförsvarligt handlar icke derföre den ungdom, som låter sin eld utbräta i de blomstrande åren? Med sina otidiga kärleks griller här han fiendteliga händer uppå sin egen kropp, och blifwer omsider sin egen mördare.

§. 7.

Men det kommer likwäl icke endast an uppå stadgade krafter. Mången kan der af vara ägare; men bör dock ännu afwakta tiden. När wi tillika äre satte i det stånd, at wi kunne gifwa wår afböda en god upfostran, då är tid. At wi äre förpliktade til at wäl upböda wår lifsfrukt, är en sanning, som ej en gång den grofwaste fritänkare drager i twifwelsmål. Ingen skaffar sig ofskälige diur, som icke är tillika betänkt på deras underhåll. Det är således mer än illa öfwerlagt, när folk, som näppeligen äro i stånd at försörja sig sielfwa, samla barn uppå sig, dem de icke kunna gifwa kläder och födo. Borde icke förnuftet säga dem, at de skulle innehålla med sit meddelande, til des deras omständigheter tillåta en familia?

§. 8.

Jag wet, at många plåga här emot, til sin enskyllan, anföra den naturliga driften. Men mån wi icke både böre och kunne styra denna driften med förnuftets och nådenes tyglar? Skola wåra affecter och passioner så rafa blindwis, och kasta oss af och an, såsom et styreslöst skepp ibland klipporna? Det är icke nog för oss, som äre begäwade

de

de med eftertänka och urskillningsgäfska, at wi blott följie och utdöfwe den naturliga driften. Säsom förnuftiga menniskior böre wi derjemte hafwa afseende uppå alla de påföljder, som der med äro nöd- wändigt sammanknippade, samt der efter lämpa begärelsens utbrott. Så litet wi med nöje kunne emottaga de obehageliga lemningar, som härröra af en otidig lystnad; så liten ursäkt lemnas oss af begärelsens styrka och häftighet, som kan underkufwas, om wi gripe oss allwar- samt an. De wapn, hwar med den tämjes och sättes i ordning, sko- la nedansföre omtalas. Inmedertid finne wi, at Konung Salomos ut- låtelse hafwer grund i sielwisa sunda förnuftet, då han säger: Allskä- hafwer sin tid. Pred. B. 3: 8.

§. 9.

Hwad som här tills är anfördt, kan lämpas til lidnens samman- lefnad, så wäl innom som utom äktenskapet. Ty et äktenkap, som anställes, antingen uti första ungdoms wären, eller då hwarken man- nen eller qwinnan äro satte i stånd, at förwärfwa sig och de sina dageligit uppehålle, är ej mindre otidigt, än den fria bekantskap, som ogifta personer kunna ingå, under lika omständigheter.

§. 10.

Här wid tyckes mig höra sådana utlåtelse af några ogiftas mun: Jag hafwer nu hunnit til mina mogna år; mina krafter äro stadga- de, och mina wilkor så tillräckeliga, at jag kan upfostra barn til det Allmännas tjenst. Mig är derföre tillåtit, at efterkomma, hwad na- turen äskar. Här uppå länder till swar: Utan twifwel är det tillåtit; dock med den betingning, at det skier efter den Ordning, som för- nuftet föreskrifwer.

§. 11.

Wid denna ordning utsätter förnuftet följande regler:

1. At förökelse gäfskan användes med måttelighet; wå det den ej lätteligen måtte förloras. Förlöre wi den igenom wårt egit förwällande; så kunne wi ej undgå at räknas ibland dem, som sina undfångna häfwor illa förestå, och hafwa så mycket strängare räken- skap at förwänta. Hwad tänka då de, som förtära sig sielwisa, och föra

förspilla naturens ädlaste skatt, förr än de hunnit til sin halftwa ålder?

2. **At wi ej meddele oss åt någon odygdig person.** Den, som älskar hwad ringa och nedrigt är, blifwer sielf der medelst gemen och föraktelig. En obefläckad dygd bör wara grunden til twänne hier-tans öfwerenskommelse och deras inbördes förening. Eller skulle wi lägga vårt dyresta syncke uti et orent skidte? De kunna wärföre hwar-ken i tid eller ewighet förswara sit upförande, som så snart sättia sig ned ibland tistlar, som rosor, öfwerlemnande sin kropp til et offer uti ödygdens armar. En förnuftig och ren kärlek är mycket öm och lag-gran, och knyter icke naturjens yppersta band, utan med den, som det förtienar.

3. **At wi tage oss till wara för ostadliga sammanlag.** Den som will släcka sin törst uti hwar och en källa han träffar, indricker omföder oförwarandes en gytta, som förgiftar alla hans ådror. En flerstådes wistande slättia och oinskränkt beblandelse är uti den na-turliga lagen aldeles förbuden; emedan des påföljder i grund omfört-a wår allmänna och enskylta wälfärd. Det är så långt ifrån, at menniskio slägtets förökelse der igenom skulle befrämjas, at den snarare förekommes. Hwad mistankar och fiendskaper skulle på sådant sätt icke upwåra? Hwilken fader skulle wara wis om sin lifsfrukt? Huru skulle han, i sådan owisshet, kunna älska den, och meddela den sin hul-da omsorg? Af hwem skulle då mödrarna understöddjas wid fostrens underhåll och upfostril? Och hwad oordning blefwe icke jämwäl emel-lan slägterna? Et sinne, som detta betänker, och icke des mindre bö-jer knå för hwar och en wacker bild det öfwerkommer, hastwer i san-ning aflädt sig alt förnuft, och trädt ned til de oförnuftiga diurens samfund.

4. **At wår naturliga förmodgenhet må utra sig utt et orden-teligt äktenkap** Gud har skapat menniskio släget; ty will han och, at det skal bibehållas och förökas. Naturligit wis kan det icke underhållas, utan igenom medel. Samma medel består der uti, at Man och Qwinnu sig förena, hwar til Gud förlänt dem både hog och

och förmyndighet. Men föreningen får icke wara oordentelig, och wärkställas genom en omskiftelig beblandelse; emedan den strider twärt emot wårt slägtes wälfärd. Försäkteligen är intet annat råd, än at Man och Qwinna ingå med hwar andra et frivilligt förbund om en trogen sammanlesnad. Och som det icke går tillfyllest, at barn framfödas til werlden, så framt de icke tillika blifwa nyttiga lemmar uti det Allmänna; så bör förbundet ingås med det förord, at fader och moder bidraga til deras anständiga upfostran. Nu är äktenskapet, efter förnufts utsägo, intet annat, än et sådant förbund, som man och qwinna sluta med hwar andra, i den afsikt, at de tillsammans måga afa barn, och upfukta dem til det Allmänna bästa tjenst. Och derföre är äktenskapet så nödigt och nyttigt, at det med ord icke kan utsägas. Der igenom undwikes mycken ordning och misshällighet. Hwar och en är då försäkrad om sin lifsfrukt, och upfostrings wärket blifwer märkeligen underlättadt. Der wärdas de plantor, som framdeles skola lemna nyttiga frukter uti det Allmänna sköte. Der börjas den ömme kärlek, hwilken omsider knyter tillsammans hela samfundet uti en upriktig samdrägtighet. Den upståndes först emellan makarna sielfwa, så emellan föräldrar och barn, sedan emellan sosskonen, och sträcker sig framgiert alt widare och vidare, til slägtingar och anhöriga, samt wänner och bekanta uti andra familier. Men samma äktenskaps förbund får icke hållas hemligt, utan bör blifwa allmänt kunnigt uti samhället; på det ingen må lystra efter de blommor, som redan wunnit sina rått ägare, och barnen icke måga undgå de rättigheter, som dem tilhöra, i anseende til sina föräldrar.

§. 12.

Deßa förnufts reglor, särdeles den tredje och fjerde, öfwertråda ogifta personer, medelst deras inbördes beblandelse, i det de, ej anorlunda än uppå fria fältet, utströ de ädla frön, som förnuftet säger böra planteras och hägnas innom äktenskapets ditagård. Skilledes faller af sig sielf, at deras nära bekantskap löper emot den naturliga lagen, och är en handgripelig synd.

Förnuftet lärer oss för det andra:

At wi uti alla våra gärningar böre hafwa afseende uppå de ändamål, til hwilkas erhållande Skaparen gifwit oss förmögenhet.

Så wida wi tage i akt samma ändamål, och söke befordra dem, är vår gärning god; ty det är då en öfwerensstämmelse emellan Guds uppsåt och vårt förhållande. Men så snart wi med våra tankar och begär wike ifrån Guds affikter, så är vår gärning ond; ty en skiljaktighet finnes då emellan GUD och oss.

§. 14.

Den angenäma drift, som den wise GUDen inplantat hos det ena lidnet til det andra, bör icke tiena til et ämne för vårt skämt och löje; utan med wördnad anses, såsom et förträffeligt medel til något högt ändamåls erhållande. Ty GUD gör alsintet uran wigtigaste orsaker. Samma ändamål är menniskio slägtets förökande och bibehållande; hwilken affikt bör så mycket mer wärderas, som jordklotet, utom den samma, skulle inom några år förlora sin största härlighet. När nu menniskian, i sinom tid, och på et förnuftigt och ordentligt sätt, söker winna det ögnamärket; så efterkommer hon en af sina yppersta plikter. Och då gifwer förnuftet samma gärning et godt witnessbörd; emedan den stämmer öfwerens med Guds wilja och ordning.

§. 15.

Men ifrån detta ändamål wika de ogifte med sin lösa och ostadiga sammanlesnad så förskräckeligen, at et sundt förnuft måste håpna der wid. De åstunda så litet menniskio slägtets förökelse, at de snarare med des afböjande samla synd på synd. Dem är nog, at förnjä sin lusta, och när de få släcka sin brunn, så hafwa de wunnit alt hwad de pålyfta. För öfrigt fråga de icke efter Guds affikter, gifwande der med tillämma, at de, wid sin gärning, icke hafwa at be-
röm-

römma sig af någon ädlare drift, än sielfwa de wettlösa creaturen: Om de än med munnen försäkra, at de påhysta sit slägtes fortplantning; så intyggar dock deras samwete, at de med sådana ord hafwa ingen mening. Och låt wara, at de skulle tala upriktigt och alwarsamt; så förgripa de sig likwäl, såsom förr är bewisadt, antingen i anjeende til tiden, eller sättet. Et lofligit ändamål bör befrämjas på sin rätta tid, och genom lofliga medel. I annor händelse blifwer gårningen ond; ehuru godt ändamålet, i och för sig sielf, wara kan. Men detta betänka icke de ogifta personer, som sättia der uti sin heder, at wara tygelsfrie. De wilja skaffa sig lifsfrukt, antingen på den tid, som är aldeles orientlig, eller på et sätt, som förnuftet aldeles ogillar. När förnuftet, såsom nyss erindrades, anser åttensskapet för det rätta och ordentliga sätt til människornas förökelse, utwälja de, nu här nu der, sina ostadiga och flyktiga sammanlag, hwilka af förnuftet aldeles ogillas. Det fordras således ingen diup insigt uti en sund Moral, at finna otillbörligheten af et sådant upförande.

§. 16.

Förnuftet underrättar oss för det tredje:

At våra gårningar icke måga wara
skadeliga.

Det är en ibland de förnämsta reglor, som den naturliga lagen meddelar, at wi skole befrämja vår och andras sansskylliga nytta och wälfärd; hwar emot de wärf, som lända til vårt och andras obestånd, äro aldeles förbudna. Man frågar förden skull, om det ostadiga och flyktiga umgänget emellan lediga personer är nyttigt eller skadeligt? Alla tiders erfarenhet må blifwa domare, och afgöra saken.

§. 17.

Först, skada sådana lätt sinniga människor sig sielfwa, både til siäl och kropp. All häftig begärelse förmodtar sålens klarhet fånglar förståndet, och slår detta förträffeliga bgat med blindhet; så at det äger ingen ledighet eller kraft, at inhämta de yppersta sann-

ningar. Sjålen förnedras så aldeles ifrån sin högd, at då hon kunde swinga sig upp at betrakta himmelens härlighet, störts hon neder uti jordenes skarn. Viljan och begärelserna blifwa såsom ostyriga bestar, som aldrig blifwit tända. All högaktning och wördnad för det Gudomeliga Majeståtet förswinner, själen faller uti dierfhet och wildsinnighet, och aflåder sig all blygsamhet, til des den stadnar uti et förfärligt raseri. Inbillnings kraften upfylles med intet annat, än retande bilder, som ständigt uphitta den arma syndatrålen, och lemna honom ingen ro, ej en gång på den tid, då han sitter uti sin enslighet. Kroppen twinas bort, och i stället för den förlorade ungdoms styrkan och fågringen, insinner sig den ena Frankheter efter den andra, som lyftar dagen, förr än aftenen kommer. Så at det sannas, hwad Sprach skrifwer: De, som umgås med sköfkor, de warda wille, och få mott och matk til lön, och torlas bort, androm til et märkligt exempel. Spr. 19: 3. Om sådana åndteligen tråda uti åktenkap, så ledsna de snart der wid, hwar uppå sedan följer en ström af olägenheter. När ock en dygdig ungdom förkofrar sig i nyttiga wettenskaper och årbart upförande, samt banar sig wägen til en lyckelig framtid; så äro dese syfselfatte, at med all flit samla de törnen, hwar af de framdeles skola sargas. De låta den tiden löpa sig ur händerna, på hwilken de borde giöra et nyttigt utjåde; ty så de ock stå tomhånte, när andre insamla nyttiga lärswar. Huru mången yngling har icke jämwäl i sit raseri förstört all sin egendom? Och när han, wid stadgade år, skal säga, hwad han wunnit på handelen; måste han beklänna, at han med sina penningar lidpt sig en oren själ, et frätande samwete, en bräcklig kropp, en usel fattigdom, och en wälförtient wanheder. Om sådana menniskior wille med flit arbeta på sin egen undergång, kunde de aldrig giöra det behändigare. Ach! mer än bedröfweligt. Den förndgelse, som Skaparen förlånt menniskan, at der med lockas til sit slågtes ordenteliga fördöfelse, förwända de til en snara, som fångslar dem i yttersta förderf och elende.

S. 18.

För det andra, skada sådana menniskior sina egna foster.

All den uttåfwade upfostran består allenast uti skrytande ord, utåt wärkställighet. Och huru är det möjligt, at kunna draga der om en tilbördlig omsorg, när lifsfrukten kan wara kringströdd uppå flera orter? Man wet, hwad möda en fader måste hafwa ospard, då hans barn gå ständigt under hans uppsikt; huru skal han då wara i stånd at förswarligen wårda dem, som han knapt känner til ansiktet? Gemenligen händer, at de arma foster, som framsödas af sådana orena sängar, antingen i spåda åren sörgås af wanckidsel, eller måste, wid tiltagande ålder, wänja sig wid tiggare-stafwen. Och det, som ännu är beklageligare, så indricka de odygden såsom watn, och störta således i timeligt, andeligt och ewigt förderf. Hvilken är skulden här til, om icke föräldrarne? Hwar med kunna de då bemantla sin mynd? Och huru skola de undwika et swårt ansvar?

§. 19.

För det tredje, skada sådana menniskior det Allmänna Samhället. Med sin skamlösa tunga och otäcka exempel besitta de sig, at gindra lärjungar, sinna de uti et nöje, ju flera de kunna draga på sin wäg. Okyskheten skulle aldrig så utbreda sig, i fall hon icke ägde sin tilwärt af sådana retande ord och efterbömen. I så måtto undergräfw de småningom en Stats grundwalat. Ty ju mer folket blifwer begifwit på ldsaktighet, ju mer förlorar det sin stadighet och alswarjshet uti nyttiga wårk och hanteringar. Och sedan welligheten tagit öfwerhand uti et samhälle, så huser det uti sin egen barm den orin, som med sina tidiga stygn skyndar på des undergång.

Låt de ogiftas fria sammanlefnad utwidga sig, så torde man afwen sinna, huru det allmänna kärleks bandet mer och mer förswagas. Som det knytes och winner sin styrka, under umgånget emellan föräldrar och barn, slägtningar och anhöriga; så måste man ofelbart róna der uti en stor swaghet, när en fader icke känner sin son, modren räknar sit foster för en obehagelig börda, och barnen hwarken muta den wård af sina anhöriga, som dem tillkommer, eller äga tilfälle, at utöfwa emot dem sina skyldigheter. Hwad skulle här af med tiden annat södas, än en allmän kallsinighet, af kallsin-

nig

nigheten fiendskap, och af fiendskapen samhallets ofärd ?

Man mäter et rikes sällhet efter inbyggarens myckenhet. Och som de kunna fördökas, så wäl igenom ogifta som gifta personer; så will man der af sluta, at de ogiftas sammanlefnad skal mer gagna, än skada det allmänna. Jag swarar: Et wäl inrättadt samfund bygger sin lyckfalsighet uppå den naturliga lagens ädla grundwal, och håller alt för skadeligit, hwad der emot strider. Och som den naturliga lagen påyrkar äktenkap; så kan et land icke skatta sig lyckligt, när des inbyggare dökas utom äktenkapet. Jag tillägger, at et rikes sällhet icke beror så mycket uppå många inbyggare, som fast mer på många wälupfostrade, dygdiga och nyttiga inbyggare. Men huru litet de kunna förwäntas af de ogiftas lätt sinnighet, är lätt at döma af det, som nys talades om barnens släta upfostran. På sådant sätt måste ju et land upfyllas med obugeligt och skadeligit folk, med tiufwa-stockar och tiggare-partier, hwilke, ej olika förderfwelig ohyra, förtära landets gröda.

§ 20.

Wi höre ej eller förtiga de swåra blodskulder, som stundom dragas öfwer et folk, medelst den fria sammanlefnad, som de ogifte fördöwa. Mången olycklig moder blyjes at blifwa känd, såsom den der bestäckt sin lyxhet. Hon torde äfwen sitta uti det tilstånd, at hon icke wet; huru hon med tiden skal försörja det foster, som hon bär under sit hierta. Hon framstår det fördenksfull icke så snart til werlden, som hennes händer söla sig uti des blod, och affkåra des lif. Ach! en förskräckelig gärning, en himmelskriande synd, hwar af det Allmänna måste erfara sin dryga känning.

§ 21.

Jag medgifwer, at en förnuftig regering kan sträcka sin priswårda wård så wida, at en och annan af dessa olågenheter i görligaste mätto förekommas. I fall sådana usla barn hemligen emottagas uppå et allmänt barnhus, och der niuta underhåll och upfostran; så uphåra sådana mord, och dessa telningar få upwåra i tuft och Herrens förmaning. Men iag frågar billigt, om en sådan hållsam inrätt-

rättning ombyter de Ibsaktigas gärning, så at den blifwer i och för sig sielf nyttig för det allmänna? Wi uprätte siuk- och fattighus; men ho will der af sluta, at siukdom och fattigdom äro för landet fördelaktiga? Sådana anstalter äro lika som nödiga dammar, som skola hålla tillbaka en häftig wattuslod, at den icke öfwerflemmar landet. Utan twifwel wore det långt nyttigare för rikens Skattkammare, om den icke hade af nöden at försträcka stora penningesummor til sådana behof. Men i dessa fall är man föransläten, at åtaga sig någon o-lågenhet, til at undwika et kånbarare ondt. Fågnaden at se nyttiga inbyggare i dem, som eljest hade säkert blifwit landets afftrap, skattiena til någon ersättning för det Allmännas möda och omkostnad.

§. 22.

Men med denna försiktiga anstalt kan likwäl näppeligen förekommas en anstöt, som i sanning förtienar wår tidiga upmärksamhet. I det jag skundar til slut med förnufts skålen, får jag låna denna anmärkning utur Guds H. Ord. Man wet, at Gud uti sin uppenbarade allmänna lag undantagit wisa sligtstaps grader, som icke få ingå med hwar andra äktenskap. De Christne äro så mycket angelägnare at efterkomma samma lag, som det är bekant, at sielfwe hedningarne blefwo för des öfwerträdelse strängeligen hemlöfte och straffade. 3 Mos. 20: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23. Men hwad kan hända, när späda barn antagas, och man icke är undermåttad om föräldrarna? För siu är sedan födde en odrygdig moder en son, den hon hemligen inlemnade på wårt barnhus. I år låter hon bära en dotter på samma ställe. Sielf är hon förböld, tillika med fadren, och det blifwer öfwen obekant, at dessa hennes barn äro syston. Wid tiltagande ären fatta, antingen sonen för modren, fadren för dottren, eller sielfwa systonen tycke för hwar andra, hwilket tycke änteligen stadnar uti wärkelig beslandelse, eller äktenskap. På sådant sätt skulle ju blot skulder och straff samlas öfwer landet; Så at ehuru försiktiga steg man må taga, så blifwer dock de ogiftas ofösta sammanlesnad för det allmänna skadelig och äwentyrlig.

Wille man någon tid se genom fingren der med, och icke bruta alfware til des hämmande; så skulle wi ock tillika snart nog få röna de bedröfweliga påföljder, som oss nåndes, nemligen at smittan utwidgar sig, at nation faller i wcllighet, at den allmänna kärleken förkolnar, och äktenskapet wanwärdas. Samhället skulle ock ändteligen blifwa aldeles förläget med myckenheten af sådana olyckeliga barn. Ty som det står fast, at deras obetänksamme föräldrar kasta på det allmänna et beswär, som hörer til deras enskylda plikter; så läser hwar och en medgifwa, at ju flere efterlättia sina skyldigheter, ju mer blifwer samhället betungadt, til des det omsider torde swikta under bördan.

S. 23.

Här tills hafwer naturens lagen merendels fördt ordet. Nu wilje wi höra, hwad den H. Skrift talar. Mån det i sanning så förehåller sig, som många oblyge minnar föregifwa, at lönskaläge finnes på intet ställe förbudt uti Guds uppenbarade ord? Jag will ingen ting ytra mig, förr än mine Läsare behagat gifwa mig sällskap uti det andeliga förråds huset. Allenast några Skriftenes språk torde finnas tillräckeliga, at meddela oss nödig uplysning.

S. 24.

Låt oss först betrakta, hwad wi der finne om Äktenstaps-ståndet. At äktenskapet är för fallet af GUD sielf omedelbarligen insatt, berättar Guds Ande uti 1 Mos. B. 1: 27, 28. med sådana ord: GUD skapade mennisklona, Man och Qwinna skapade han dem. Och GUD wålsignade dem, och sade til dem: Warer fruktsamme och föröfwer eder, och upfyller jordena. Wi hafwe redan funnit, at äktenskapet är et förbund, som slutes emellan Man och Qwinna, til menniskloras fortplantande och upfostran. Och emedan af anförda orden tydeligen förmärkes, at GUD sielf varit uphofsman til detta förbund emellan våra första Föräldrar; ty är ej mindre klart, at han och ingen annan instiftat äktenskapet. Denna första Guds inrättning böre wi anse, såsom vårt mönster och en helig lag, såsom den ock af Paulo Lag kallas uti Rom. 7: 2.

I Cor.

1. Cor. 7: 39. Ju närmare wi foga oss der efter, ju högre stige wi up til fullkomligheten.

§. 25.

Här af finner hwar och en, som wördar den H. Skrifts Gudomliga myndighet, at menniskio skägtets förökelse och upfostran bör stie innom äktenskapet. När GUD säger: Warer frukt-samme och föröker eder, hwad will han annat besalla, än at afa och föda barn? Men han tillåter icke denna förökelse, utan med den betingning, at den stier innom äktenskapet. En sådan ordning fant GUD nödig, när menniskan ännu stod uti sin fullkomlighet. Skulle den då kunna uphåswas, sedan wi fallit i synd, och blifwit benägne, at, igenom oordentelighet, wända up och ned på alla våra gärningar? Apostelen Paulus war öfvertygad, at den första inrättningen står fast och orörlig; ty kunde han icke tillåta ogifta enklor föröka werlden, utan förordnade, at de skulle träda i äktenkap, och der wara fruktsamma. Så will iag nu, säger han, at de unga enklor gifwa sig, föda barn, stå hus före, intet tillfälle gifwa motståndaren om til at tala illa. 1 Tim. 5: 14. Fortplantandet utom äktenskapet strider förbensfull emot GUDs wilja och heliga inrättning, och i anseende der til kunna de ogiftas umgängen icke komma under annat namn, än synd.

§. 26.

Denna sanningen lyser hwar och en så tydeligen i ögonen, at ei en gång de fräckaste sinnen kunna neka den samma. Men på det de lika fullt måga få utöfwa sina lustar, biuda de til at så inrätta begrepen om äktenskapet, at de, under des täckemantel, måga kunna skyla sin otukt. Wi wilje korteligen nämna der om.

§. 27.

De söka inbilla sig och andra, at beblandelsen emellan Man och Qwinna är et äktenkap; med hwilket påstående de förråda antingen en swag kundskap, eller en stor ondsk. Det samtöcke, som ledige personer förklara för hwar andra om iwbördes meddelande, kan så

mycket mindre kallas något äkta förbund, som det icke skier til den ändan, at erhålla lifsfrukt och anständigt upfostra den samma; utan allenast at stilla sin lusta. Der til med uplösa de sit ingångna af-tal, så snart dem behagar; hwilket är snörrätt stridande emot äkten-skapets natur, såsom det i Guds ord beskrifwes. Skal förbundet emellan Man och Qwinna wara et Äktenkap, så bdr det äga beständighet, och icke uphåswas, för år genom döden; så framt icke någon otrohet på någondera sidan emellan kommer, eller den ene mak an skändeligen öfwergifwer den andra. Guds befallning är klar, at mannen skal öfwergifwa fader och moder, och blifwa wid sina hustru. 1 Mos. 2: 24. Hwad som säges om mannen, bdr äfwen förstås om qwinnan; så at de icke så skiljas åt, när dem lyster. Det samma gifwer oss Kristus sielf tydeligen tillänna, då han säger: Det nu GUD hafwer sammanfogat, skal menniskan icke åtskilja. Matth. 19: 6. En flyktig och ostadig sammangång är för-densfull intet äktenkap.

§. 28.

Här wid hörer man stundom et sådant swar: Jag är icke flyktig och ostadig. Jag har med en dygdig person af det andra könet in-för GUD ingått et förbund, at wi skole med beständig äkta trohet hålla oss til hwar andra, och jämwäl försörja våra barn, som kunna fö-das af vårt lif; Men jag finner icke nödigt, at upträcka vårt äkten-skap för andra. Skal då vår gärning wara syndig?

Detta är rätt wäl taladt. Om det wärligen så förehåller sig, så kan man icke neka, at in förbundet i och för sig sielf är et äkten-skap. Men hemligheten der af är en omständighet, som sätter der up-på en obehagelig fläck. Hwarföre skal en lästlig gärning hållas för-dold? Mån icke deras sammanlag kan märkas, och blifwer äfwen om-sider upträckt, när qwinnan är ifrån är ökar werlden? Förorsakas icke der igenom anstöt och förargelse hos hwar och en, som icke wet af deras äktenkap? Skulle icke hwar och en sköka således kunna skyla sin styg-gelse, under namn af hemligt äktenkap med en person, som hon icke får

får upptäcka? Förfäktarena af sådana äktenskap skulle undgå all mot-
sägelse, om de allenast word i stånd, at utur den H. Skrift ansdra et
enda exempel af et hemligt äktenskap. Det är således bäst och säf-
rast, at wi följie alla Helligas efterdöme, hwilkas äkta förbund warit
för allom kunniga.

§. 29.

De hafwa hunnit til spetsen af raseri, som plåga sammanlag med
flera, och wilja ursälka sig under det skien, at de med den ingått äk-
tenskap, och at sådana äktenskap icke skola vara förbudna. De sä-
ga sig i så mätto efterfölja sielfwa Patriarchernas exempel. Då iag
måste beswara detta ej mindre stygga, än ömkans wårda inkast, up-
repar jag först, hwad nyß påmintes, nemligen, at et blott samman-
lag icke erkännes för äktenskap, och at et äktenskap bör vara bekant
och uppenbart. Der af bör hwar och en finna, huru förgräpeligit det
är, at smycka sådana orene umgången med det heliga äktenskaps
namnet. När wi jämwäl tillägge otillbörligheten af de sinfränkta och
flyktiga beblandelser, så behöfs intet mer til at af wågen kasta en ut-
låtelse, som wråker sig sielf. Men på det ingen ting måtte saknas,
will jag ock ytra mig, om någon får med flera ingå äktenskap
på en gång; ehuru denna fråga icke synes egenteligen röra wårt fö-
rehafwande.

§. 30.

At en qwinna skulle hafwa flera män, strider aldeles emot natur-
sens lag; ty hwilkendera mannen skulle då kunna erkänna forstet för
sit, och draga omsorg för des upfostran? Man kan wäl icke säga, at
wårt förnuft allena öfwertyggar oss, det en man owilkorligen skal vara
förbudit hafwa flera hustrur, när hans krafter och egobelar det til-
låta, inga stora misshälligheter upwåra emellan hustrurna, och det
allmänna bästa finner der af större fördel, än skada. Men sådant är
förbudit uti den första GUDs inrättning. GUD skapade allenast En
man och En qwinna, och fogade dem tillsammans, at de skulle wåra til
och föröka sig. Efter wårt tycke skulle Adam wäl behöft flera hustrur,
när menniskio slägtet i början borde forplantas. Men GUD gaf ho-
nom

nom den enda Eva, och låt der med förstå, at et äktenkap emellan en man och en qwinna är det bästa. 1 Mos. 1: 27. 2: 18, 22-24. Den- na inrättning stadfästade Frälsaren, och wisade, at wi äre förbundne til des obrotfliga eterlesnad. Matth. 19: 4. Och af samma grund haf- wa de H. Apostlar som oftast påyrkat, at en qwinna skal hafwa sin e- gen man, och en man sin egen hustru, men icke flera. 1 Cor. 7: 2. Eph. 5: 22, 24, 25, 28, 31, 33. Col. 3: 18, 19. För hwilken or- sak den Christeliga församlingen, ifrån des början, aldrig tillåtit äkten- skapet på annat sätt, än emellan en man och en qwinna. Wägar sig någon öfwertråda så klara bud och stadgar; så begär han wiser- ligen en upåtelig synd emot den H. GUDen. Hwad Patriarcherna beträffar, så böre wi lesa efter lag, och icke efter exempel / som löpa emot lagen. När twänne gifwa et och det samma, så är likwäl gär- ningen icke den samma; emedan den förändras af sielfwa personer- nas och omständigheternas olika beskaffenhet. Om Patriarcherne af okunnighet om första inrättningen, föllo i något swaghets fel, som dem icke tilräknades, efter de lika fullt stodo i nådens delaktighet ge- nom trona; så är öf likwäl icke medgifwit, at, twärt emot den up- lysning wi äge, tråda i deras fotspår. Wille GUD tola något hos dem för wiså orsaker; så hafwe wi icke hans löfte, at han hos öf will fördraga det samma. De tidernas stic och omständigheter kun- de fordra, at GUD då tillåt, hwad han, både för och sedan, uti en annan sakernas belågenhet, sunnit sig föränlåten at förbiuda. Så snart man jämwäl antager det, at Patriarcherne, icke af lidlig lu- sta, utan af helig åtrå at föda Mesiam, tagit sig flera hustrur; kun- ne wi så mycket mindre tillwilla öf deras sielfstagna frihet, som deras affikt icke widare kan gälla til vår ursåkt, sedan Mesias länge sedan sig uppenbarat. Det är således för öf aldrasåkrast, at wi hålle öf wid den första inrättningen, som vår Frälsare stadfäst, om wi el- jest wilsse bära det Christna namnet.

S. 31.

I det wi handle om äktenkapet, framter sig ännu et annat stäl, som bewisar, at lediga personers bebländelse är syndig. Skriften in- ty-

tygar, at wi, allenast innom äktenskapet, få utöfwa den af Gudt inplantade begärelsen. Uti 1 Cor. 7: 1, 2. beswarar Paulus den frågan, om det war bättre för en Christen, at tråda i äktenskap, eller lefwa ogifte? Efter de tidernas beskaffenhet, rådde han til at gå ogifte; emedan många förförljelser och wederwärdigheter stodo för dören; dem man icke så lätteligen kunde uthärda, när man war bunden wid en maka. v. 28, 29. Men som han tillika fruktade, at sådana ledige personer kunde falla uti okyskhet; så rådde han dem, hwilka hade en stark naturens drift, at de skulle gifta sig, til at förekomma örenlighet. Det är manneom godt, säger han, at han intet befattar sig med hustru. Dock likwäl, til at undfly bolert, hafwe hwar och en sina hustru, och hwar och en sin man. Om ogifte personer kunnat wänta sig någon frihet, så war det wiserligen då, när äktenskapet kunde gifwa anledning til mindre ståndaktighet i den Christeliga religion, och eld och sward swäfwade öfwer huswudet på makar, föräldrar och barn. Men han hölt likwäl för långt bättre, at tråda i äktenskap, än at ogifte skulle plåga med hwar andra umgänge. Detta wisar, at wi icke, under hwad förwänning det ock wara må, så följa vår lusta utom äktenskapet. Ho ser icke fördenksfull, at ogifte personer begå en stor synd, när de tråda til sammans; emedan de tilwälla sig en frihet, som endast dem giftom är tillåtelig?

S. 32.

Det samma förklarar Apostelen widare uti 7, 8, och 9, werserna af samma Capitel. Han önskade, at alla menniskior måtte likna honom, och lefwa ogifte. Men han wiste, at alle icke woro af naturen så kalle och ordrlige, som han. Den wise Guden hade förlånt dem olika krops och sinnes beskaffenhet, hwar efter man borde låmpa sig. Därföre kunde han så litet befälla äktenskap för allom utan åtskildnad, som han war i stånd, at tvinga dem til at ogifte tilbringa sin lefnad. De, som ännu woro ledige ifrån giftermål, handlade försiktigt, när de efterföljde hans exempel, och förblefwo allena; så framt de, såsom han, hade bekommit en sådan naturens

rens förmögenhet. Men den, som annorledes war beskaffad, och icke kunde twinga sin bodelse, hade frihet, at träda i äkta stånd. Det woro långt bättre gifta sig, än lefwa uti en farlig försökelse, och orosas af en oren eld, som kunde gripa wida omkring sig. Jag wille håldre, säger han, at alla menniskior woro såsom jag är: Men hwar och en hafwer sina egna gåfwo af Gudi; den ene så, den andre så. Dem ogiftom och enkom säger jag: Godt är dem, om de blifwa såsom och jag. Men kunna de icke hålla sig, så gifte sig: ty det är bättre gifta sig, än brinna. Den okyssa lustan warder så wäl uti den H. Skrift, som af andra Sedolärare och Poeter liknad wid en Eld. At brinna, betyder fördenksfull; at plågas och drifwas af en otuktig lusta. Slutatsen af Apostelens ord ligger tydelig för allas ögon. Hwilken skulle nu längre twifla der om, at ju den håftiga begärelsen utom äktenskapet är oordentelig och otillbörlig, och at äktenskapet blifwit, efter fallet, der emot en lägedom? Och hwilken skulle icke äfwen finna, at samma begärelses utbrott är utom äktenskapet olofligt och syndigt? De hoppa således öfwer stängslet, och begå en art af stöld, som uti sit ogifta tilstånd uppsöka och tilwälla sig det nöje, hwar til giftermål banar den enda och jämnaste vägen.

§. 33.

Det siette budordet uti Guds H. lag bewisar oemotsägeligen, at de ogiftas sammanlag är synd. 2 Mos. 20: 14. Wi stämme alle öfwerens, at uti detta budet anbefalles öf kyskhet, samt at all okyskhet på det strångaste förbiudes. När wi wete, hwad kyskhet är, så faller icke swårt at träffa okyskhetens beskrifning. Kyskhet är en art af återhållsamhet och måttelighet, och består uti en färdighet at undwika allt misshand af den naturliga drift, som Skaparen för lånt til menniskio släktets förökelse. Wi förpliktas der til uti 1 Thess. 4: 3, 4, 5. Col. 3: 5. Eph. 5: 3, 4, 5. 1 Cor. 6: 18, 19, 20. Rom. 13: 13. En kysk tager sig fördenksfull ej allenast til wara för den naturliga driftens wärliga oordentliga utbrott, utan

tar sig ock, at hysa der til något behag uti tankar och föreställningar. En kysst urdflyr alla tilfällen til retelse, och söker at behålla sina ytra sinnen och kropps lemmar under förnuftets och nådenes beständiga her-
 rawälde. En kysst möter äfwen alla upkommande oordenteliga lustar och retelser, med et ofördröjeligt och tappert motstånd. Alt detta följer af det begrep, som wi hafwe om kyssthet. Men den, som annorlunda sticker sig, är utan motsägelse okysst, om han är stadd innom eller utom äktenskapet.

§. 34.

Låt oss se, huru de ogiftas fria upförande här med kommer öfwerens. Det är så långt ifrån, at de skulle söka öfwerwinna sina lustar och retelser, at de fast mer wilja ständigt underhålla hos sig denna elden. De lemna sina sinnen och kropps lemmar under den härskande lustan, och efterleta alla mögeliga tilfällen, som kunna smickra deras begärelser. I själen förnöja de sig af sin lusta, och låta inbillnings kraf-
 ten afmåla des behageligheter. Ömsider bryter deras begärelse ut i sielfwa wärket, när de finna beqwämlig lägenhet. Hwad skal man gifwa alt detta för namn? Hela werlden ser, at de misbruka den naturliga drift, som Skaparen förlänt til deras släktes förökelse. De öfwerträda de gränser, som den H. Gudens föreskrifwit wid denna driftens utöfning. De äro fördenckfull okysste. Och som okysstheten är i det siette budordet förbuden, så handla de emot Guds lag, och begå en dödelig synd. Det går icke an, at inkränka detta budets widd. De många förklaringar, som den H. Skrift lemnar der öfwer, wisa noggsamt, at här ej allenast förbiudes äkta folks afträde ifrån deras äkta säng, utan ämnas ogifta personers lägersmål. Hwad GUD stadgat wid den första inwättningen med äktenskapet, befäster han i detta budet; ty hans lagar kunna icke löpa twärt emot hwar andra. Och som han förklarar sig, at menniskio-släktets förökelse och den naturliga driftens efterfölgd icke tillåtes, utan innom äktenskapet; så måste det siette budet nödwändigt påyrka det samma, och således af wägen rödja de ogiftas beblandelse. Ja, här förbiudes äfwen sielfwa den otuktiga och lättfärdiga begärelsen i hiertat, och alt, hwad som gif-

gifwer tilfalle och orsak til lösaktighet, såsom lättfärdiga ord och åtsä-
 häfswor, flycktiga kläder, dryckenskap och kräseligit lefwerne, lösaktigt
 sällskap, retande lek och dans, samt lättia och försummelse.

S. 35.

De ställen, som af Guds H. Ord komma vidare at anföras, ä-
 ro såsom strömar, hwilka alle hafwa sit ursprung ifrån det siette bu-
 det, och der löpa tillsammans. Wi wilje öfwerwåga Frälsarens märk-
 wärdiga utlåtelse i Matth. 5: 27, 28. I hafwen hördt, säger han,
 at det war sagt dem gamlom: Du skalt icke gödra hor. Men
 jag säger eder: Hwilken som ser på ena qwinno til at begära
 henne, han hafwer allaredo gjort hor med henne i sit hierta.
 De lagloke hos Judarna förklarade det siette budet på det sätt, at
 des förbud angick allenast sielfwa utbrottet i wärk och gärning. Och
 derföre mente de sig wara aldeles rena, då de togo sig til wara för-
 utwärtas orenlighet. Men Frälsaren underrättade sina lärjungar och
 det öfriga folket, at denna H. lag sträckte sig äfwen til sielfwa ögo-
 nens blickar, och til de hemligaste tankar i hiertat. Hwar och en,
 han måtte wara stadd innom eller utom äktenskapet, som wände sig
 til en gift eller ogift qwinna, hwilken han antingen icke kunde eller wil-
 le til äkta bekomma, och med okyska ögon såg uppå henne, uti det up-
 sät, at begära henne til sin orena lustas fulbordan; han hade redan in-
 för GUD, som präfwar de inra tankar, bedrifwit hor med henne i sit
 hierta. Ty fast än kroppen ännu icke besmittat sig, så war dock sjä-
 len oren, hwaras syndiga begäresser, när de med behag hysas, med icke
 mindre dom anses in för den H. GUDen, än sielfwa deras utöfning.
 Jag lærer icke behöfwa påminna, at det, som här talas om Mån, bde
 äfwen lämpas til Qwinnor. Det är en swag undanslykt, at det Gre-
 kiska ordet *πορν*, qwinna, endast bemärker en gift hustru. Efter
 denna behändiga och qwicka utläggning, skal det wäl wara syndigt,
 at fågna sina fria ögon med åskådande af en gift person, men icke
 så af en ogift. Jag bde derföre icke dölja den underrättelsen, at sam-
 ma Grekiska ord gifwer tillänna qwinno lidnet i gemen, uten af-
 seende på gifta eller ogifta. Ap. G. 5: 14. 8: 3, 12, 9: 2, 22: 4. En
 pi

higa kallas *ἄνομος* i Luc. 22: 56, 57, och ogifta entor hafwa samma namn uti Matth. 22: 27. Luc. 20: 32. 1 Cor. 5: 1. Trälsfaren inbegriper fördensfull alla i gemen, och wisar, om wi sälle otuktiga ögon på gifta eller ogifta, så hafwe wi öfwerträdt GUDS lag. Är nu det synd, at beståda en ogift person med en hemlig lusta och ören begärelse; huru mycket sdrre blifwer då synden, när begärelsen wärkställes?

S. 36.

Huru litet GUD i Gamla Testamentet tillät, at lediga personer blandade sig med hwar andra, skönjes nog samt af den lag han der om utfärdade af sådant innehåll: Om någor kommer til en Jungfru, som intet trolofwad är, och får henne satt, och ligger när henne, och det warder funnet: Så skal han, som när henne låg, gifwa hennes fader femtio silar silfwer, och skal hafwa henne til hustru, derföre at han hafwer förnedrat henne: Han må icke öfwergifwa henne i hans lifsdagar. 5 Mos. 22: 28, 29. 2 Mos. 22: 16. Wi sinne här af, at som sådana sammanlag stridde emot GUDS ordning, så borde den stora förargelsen hafwas i genom ordenteligt äktenskap.

S. 37.

Om en Prests ogifta dotter råkade förse sig med okyskhet, skulle hon brännas, oansedt hon hwarken gjorde der af någon sed, eller der igenom fördrödes til afguder. 3 Mos. 21: 9. Det lände henne icke til försvar, at hon haft allenast at skaffa med en ledig person. Man må bekänna, at straffet war stort. Men emedan det goda exempel fördunklades, hwar med hennes fader och hela hans hus borde föreläsa Israels menighet, och många der af kunde fördröas til en lika gärning; ty fant GUDS rättfärdighet en jämnwigt emellan brottet och straffet. Hennes gärning war fördensfull en synd, som GUD med alt afsware wille förekomma.

S. 38.

Detta hafwer en nära öfwerensstämmelse med det wi läse i 5 Mos. 22: 13-21. Om en man utförde sin hustru, at hon sdr äktenskapet

haft beblandelse, och samma tilmåle befants vara ogrundadt, skulle han hudstrykas; *) Derföre at han beryktat ena jungfru i Israel. v. 19. Et klart bewis, at kyskheten utom äktenskapet war et smycke, som ingom borde berdfwas. Men kunde mannen bestyrka sin talan, så blef hon stenad; Derföre at hon hade bedrifwit en galenskap i Israel, och bolat i hennes faders hus. v. 21. Märk: då hon besmittade sig, war hon ännu oförlofwad och ogift, och en ledig yngling hade kunnat kränka henne. Hade då detta hennes upförande icke varit syndigt och olofligit; hwarföre skulle mannen sedan beswåra sig? Hwarföre skulle hon så strängt straffas? Och hwarföre beskriwes hennes gärning på et så oförligit sätt? Skildnaden på Eiden gidr intet undantag på synden. Efter det råknas en ogift jungfru til synd, när hon utom äktenskapet låter förnedra sig; så kan ej eller någon ursäkt gälla för en ogift man, som sig och henne besäcker.

S. 39.

Et exempel förekommer, som utmärker, huru GUD anser lediga personers sammanlag. Den ogifte Sichein kränkte den ogifta Dina. 1. Mos. B. 34. Men hwad ondöme faller GUDS Ande der om? Han kallar det en dårskap, och betygar tillika, at det war icke rätt gjordt. v. 7. Af bägge dessa utlåtelse kunne wi lära känna gärningens beskaffenhet. Sicheins beblandelse med Dina war en dårskap. Det Hebraiska ordet **דבדב**, som här förekommer, bemärker et brott, som bedrifwes emot sundt förnuft och et godt samwete; så at misfgärningsmannen icke synes vara rätt klok, eller förstå skildnaden emellan godt och ondt. Med samma ord beskriwes Achabs stöld, Jos. 7: 15. et Sodomitiskt anbud, Dom. B. 19: 24. Ammons okyskhet, när han wille kränka sin syster, 2 Sam. 13: 12. samt Achabs och Zedechie hor med annars mans hustrur. Jer. 29: 23. Ho kan då neka, at ju Sicheins och Dine handel war en synd, och en stor synd; efter den kommer under samma namn, som de största misfgärningar? Den kallas jämwäl en orätt gärning. Guds Ande witnar, at det icke war rätt gjordt, eller at det icke borde ske. Fördenfull kan ingen frifalla detta upptog ifrån synd, särdeles när wi lägge här til,
hwad

*) POL Synops. Critic. in Deut. XXII, 18. Josephi Antiq. Jud. Lib. IV. C. 8.

hwad Johannes Skrifwer: Hwar och en, som gör synd, han gör ock orätt, och synd är orätt. i Joh. 3: 4. At Sichem war en hedning, ökade wäl detta brotters wederstyggelse; Men så kunde likwäl icke den enda omständigheten förmå Guds Anda, at afmåla gärningen med så swarta färgor, så framt den icke för sig self varit i lagen förbuden.

§. 40.

Det är bekant, at Hor och Bolert upräknas i Nya Testamentens Skrifte ibland de grofwaste synder. Bägge dessa orden gifwa, uti deras widlyftigare förstånd, tillkänna alla arter af orenlighet, som strida emot budet om Kyskheten. Dock hafwa de tillika sin särskilda bemärkelse, som noga bör tagas i akt, när de med hwar andra sammanbindas. Hor (*μοιχεια*) är en afwäg ifrån sin äkta maka, eller et ingrep uti en annans äkta säng. Men med Bolert (*πορνεια*) betecknas så wäl gista (Matth. 5: 32. 19: 9.) som i synnerhet ogifta personers beblandelse, antingen de der med söka någon winning, eller wilja stilla sin lusta, eller eftertrahta bägge delarna tillika. *) Ordet låter något hårdt; men jag hoppas, at gärningen skal falla öf förfärligare, sedan wi öfwerwägar följande Skriftenes språk.

§. 41.

Uti Marci 7: 21. säger Frälsaren: Innan efter, utur menniskiors hierta, utgå onda tankar, hor, bolert, mandräp, stöld, m. m. Och strax der på v. 23. anförer han: All denna onda stycke gå innan efter ut, och de besmitta menniskionas. Wi anmärke, at Bolert (*πορνεια*) eller de ogiftas öfyska sammanlesnad, upräknas ibland de onda stycken, och sättes i lika grad med mord och tiusweri.

§. 42.

Apostelen Paulus förklarar sig i Gal. 5: 19, huru den wandel war beskaffad, som skiedde efter lidottet, och säger, at lidottsens gärningar woro uppentbara, och lätt at urskilja och igenkänna. I främsta rummet sätter han Hor, der näst Bolert, (*πορνεια*) eller lediga personers beblandelse, och ändteligen orenlighet och löbsaktighet, hwar under
han

*) Conf. STOCKH. Clav. N, T. sub voc. *Μοιχεια* & *πορνεια*, GEZEL. in Gal. 5: 19.

Han sammanfattar alla andra arter af okyskhet. Han bifogar här jemte et långt register af de styggaste synder, och gibr sedan det allmänna slut, at de, som sådana gindra, skola icke ärfwa Guds rike, v. 21. Se här af, at de ogiftas besmittelse är mäktig nog, at sluta dem ut ifrån sielfwa himmelen.

S. 43.

Samma dom bekräftar han ock i 1 Cor. 6: 9, 10. Han fant några Christna ibland de Corinthier, som förringade sina wanliga synder, och föregäfw, at de wäl kunde begås, utan salighetens förlust. Men Apostelen swarade: Farew icke wille, hwarcken bolare, eller afgudadyrkare, eller horkarlar, eller de wecklingar, eller drägaständare, eller ttufwar, eller girige, eller drinkare, eller hädare, eller röfware, skola ärfwa Guds rike. Här nämnas πορνοι eller Bolare aldrast, och emedan de ättfiljas ifrån horkarlar, eller äkten-skaps brytare; så tager den lärde Mosheim, uti sin förklaring öfwer dessa orden, *) för en afgjord sak, at med Bolare förstås ogift folk, som låto bruka sig til otukt, och med fräcka qwinnor hade en förbuden gemenskap. Apostelen försäkrade, at en ewig förbømmelse wäntade ej mindre uppå dessa, än de öfriga stora syndare, så framt de icke, genom Jesu blod, låto sig twås ifrån sin orenlighet, v. 11.

S. 44.

Uti Epistelen til de Ebreeer 13: 4. sätter jämwal Apostelen Bolare jämsides med horkarlar. Äktenskapet, säger han, skal hållas ärligt ibland alla, och äkten-skaps säng obesmittad: men bolare och horkarlar skal Gud döma. Här wisar han äkta ståndets höga wärde. Han gifwer ock tillänna, at Guds inrättning med äktenskapet öfwerträdes ej mindre af ogifta personer, som lefwa med hwar andra i oren lusta, än af äkta folk, som bryta sin äkta trohet; hwarföre de bägge hade en sträng dom at förwänta af den rättfärdiga Guden.

S. 45.

Sedan wi nu tydeligen å daga lagt, at de ogiftas okyska upföran-

* Erklärung des ersten Briefes des heiligen Apostels Pauli an die Gemeine zu Corinthus, p. 325.

de är synd, wille wi af Pauli ord i 1 Cor. 6. Capitel bewisa, 1. at denna synd på intet sätt kan ursäktas, och 2. at den omöggeligen kan stå tillsammans med en samskollig Christendom. Hos de Corinthier lefde ogift folk uti otuktig gemenskap med liderliga personer, och man kan icke wist säga, om staden Corinthus war mer namnkunnig för handel, konstler och wetenskaper, än för sit högmod och stora löbsaktighet. Ibland de nyss omwända Christna funnos någre, som fortsatte sin förra oordentliga lefnads art, och höllo före, at ogifta personers sammanlag icke stridde emot en äkta Christendom. Emot dem brukade Apostelen sin anderika penna, och upptäckte, at de foro wille.

S. 46.

Först wedertolde han det skienfagra skälet, hwar med de sökte bemantla sig. De sade, at de Christne woro satte uti sådan frihet, at de kunde bruka sin kropp, huru dem behagade, lika som dem stod fritt, at äta allahanda mat. Här til swarar Apostelen, at wi äge frihet til alt, hwad som icke skadar vår nästa, och löper emot Guds lag. Genom otukt lemnades androm tilfälle til synd och förargelse, och Guds lag öfwerträdde. Menniskians kropp war icke skapad til otukt, utan til Guds tjenst. Den war af Herranom återlödt, och skulle af den Guden, som upwäckt Frälsaren, åter upwäckas til et obödeligit lif. Et så heligt kärille, som så dyrt war lödt, och äfwen skulle följa oss uti den andra werlden, fick icke nyttias efter vår egen fria wilja, utan efter Guds heliga behag. Allt detta innesfattas uti 12. 13. och 14. werserna.

S. 47.

Sedan anförer Apostelen try bewis, hwar med han bestyrker, at de ogiftas fria sammanlefnad icke stämmer öfwerens med en sann Christendom. Man betänke 1. at en Christens kropp står uti en wis gemenskap med Christo. Men genom otukts synden sliter man honom ifrån Frälsaren, och lemnar honom at en löbsaktig person. v. 15. 16, 17. Man före sig 2. til sinnes, at orenlighets synden är större, än alla andra synder, som af en menniskia bedrifwas kunna. Andra synder röra antingen GUD i synnerhet, eller vår nästa, eller oss sielf-

wa

wa. Men en otuktig menniska försyndar sig både emot GUD, sin nästa och sig sielf på en gång. v. 18. Man öfwerwåge tillfika 3, at de trognas kroppar äro den Heliga Andas boning, och höra GUDI til. Ho skulle då kunna tillwälla sig et fritt bruk af sin egen kropp, och icke fast mer helga och anwända den samma til den Högstas ära? v. 19, 20.

S. 48.

Wi tillägge allenast samma S. Apostels ord i 1 Thess. 4: 3-8. Detta är GUDS wilje, edor helgelse, at i fly bolet; Och hwar och en af eder wet behålla sit fat i helgelse och äro: Icke uti lustig begärelse, såsom Hedningar, de som af GUDI icke weta. Och at ingen förtrucker eller swiker sin broder i någon handel: Ty Herren är hämnaren öfwer alt detta; såsom wi och eder tilförene sådom och betygadom. Ty GUD hafwer icke kallat oss til orenlighet, utan til helgelse. Den der nu föraktar, han föraktar icke någon menniska, utan GUD, den sin Helga Andas gifwit i eder. Stadnom litet wid detta märkwärdiga språk. GUD, säger Apostelen, fördrar at både siäl och kropp måga hållas heliga. Wi skole fly bolet, [πορνεία] och således afhålla oss ifrån all otukt, både innom och utom äktenskapet. Wår kropp bdr hållas i helighet och tilbörliq äro, och des lemmar inwigas til GUDS rena tienst. Wi så icke wandra uti allehanda skidraktiga begärelser och en innerlig otukts brånad, såsom hedningarne, de der gåfwo sig til orenhet, och icke trodde, at GUD skulle straffa deras lödsaktighet. Hwar och en borde tilse, at han icke öfwerskred de Frankor, som GUD satt uti det slette bodet, eller förrolämpade sin nästa uti de erender, som angingo äktenškaps handel, tuft och ärbarhet. Ty ånsticknt sådana gårningar skulle aldrig komma för någon jordisk domstol; så lemna-des de likwål icke af den Högsta Öfwerherren ohämnade. Man skulle betänka den Gudomeliga kallelsens ändamål. Den tillstadde oss icke, at lefwa uti orena lustar, utan förbrade, at wi skulle rena oss ifrån alla synder, och således ifrån all otyskhet. Wille nu någon utslå dessa hållsamma förmaningar och denna nåde-kallelsen, han borde weta, at han

§. 52.

Så snart för GUD inrymmes det rum i vår själ, hwilket honom allena tillkommer, läre wi at sättia rätt wärde på alla jordiska ting, och at icke anse dem med högte behag, än de förtiena. Som GUD är det högsta Goda, så bdr ock kärleken til honom wara hos oss enrådande, och gindra alla andra sinnets böjelser sig underdåniga. Uti det saliga tillstånd ersare wi, huru denne Regent, med mycken liuflighet och til vår stora själa-ro, möter den klotsliga kärlekens anmälande, och håller den tillbaka, at den icke får häfwa sig up på den thron, som endast för den stora GUDen är inwighd.

§. 53.

Fast wi genom trona blifwe, delaktige af JEU, och utagne af GUDs kärlek, lådar likwäl syndasförderfwet wid oss, emot hwilket wi bdr stå i beståndigt harness, så länge wi lefwe. Wi få icke wara senfärdige at utsläcka de orena gnistor, som framtindra i våra tankar och begär, utan strax utsläcka dem. Det är eljest fara, at de utwigda sig, och sättia hela hertat i brand. Ju behageligare wår lusta framter sig, ju tapprare motstånd fordras. Om wi wille wänja wår begärelse, at få afflag i smärre ting, skulle wi blifwa böjeligare at emotstå stora frestelser. Striden kan i bdrjan wara swår, men segren medförer ganska mycken hugnad. Det skal upmuntra oss, at den, som råder sit sinne, är bättre än en, som stöder winner. Ord. B. 16: 32. Bönen är et wapn, som wi aldrig kunne umbära. HERRE GUD Fader, och mins lifs HERRE, bewara mig för otuktigt öga, och wändt ifrån mig all ond lusta. Påt mig icke råka uti lösferi och okosthet, och bewara mig för skandöft hertia. Cyr. 23: 4, 5, 6.

§. 54.

Der näst är nöbdigt, at lära konsten til at styra wåra utwärted sinnen. De äro själens bodbärare, hwilka hålft frambringa til henne det, som faller angenämt. Och som den naturliga böjelsen icke är något obehageligt ämne, så wisa de sig mycket beställsamma, at utspanna och frambara alt det, som kan lägga glöd på denna elden.

De

De fria ögnelasten måste fördenksfull hämmas ; ty hwad gagnar oss, at beta våra ögon uppå förbudnen mark ? Och när oss möter et ansikte, hwarest skönheten utströdt sina blommor, så böre wi efterfråga, om hiertat är i lika grad utsmyckadt med dygd och gudaktighet Hwar icke så är, hafwe wi orsak, at anse all utwärtens sågning, såsom den sommarfrukt, hwilken snart förskämmes, och såsom en snara til wårt fångande. Hwad våra öron beträffar, kunna de icke så tillslutas, at de ju stundom måste afhöra sådana utlåtelse, som stå i nära förwantskap med vår lidtsliga lusta. Derföre böre wi finnas så mycket sorgfälligare at bemanna oss emot sådana ord, och strax löpa dem lika som i förwåg, förr än de hinna besmitta själen, betagande dem deras styrka, antingen med någon anständig och alfwarsom motsägelse, eller et hemligt förakt, hwar wid en ärbar upsyn ofta kommer frispråkaren at blyas för sin nedrighet.

§. 55.

Så dyr gåfwa som Inbillnings kraften är, så trogen wård tafs-
war den, om den icke skal föra oss uppå en rynd, hwarest wi råke
i förwirring. Den liknar syneglaset, som gidra all ting större, och al-
drig går den vidare, än uti de erender, som angå kärlek. Der an-
dre knapt finna medelmåttighet, afmålar den största förträffelighete-
ter : Den updiktar behageligheter, som icke gifwas : Den kan före-
ställa personen, som älskas, såsom närwarande, och låter sina anges
nära föreställningar ouphörligen swäfwa för tankarna, til des
den arme kärleks trälen så uptändes, at han kommer lika som utom
sig sielf, och kan icke utan medömtkan betraktas. Hans sinne blif-
wer som et swallande haf. Wid de wigtigaste syflor är han obehwäm,
i stillheten orolig, i sällskap tankefull, och den tysta natten tilbringas
med tusende bekymmer. Denna sjukdomen är sannerligen icke at skäm-
ta med ; ty under alt detta är själen förtiust af en oren kärlek, och
den förnödande Guden lemnas aldeles i förgåtenhet. Derföre, när
några retande bilder begynna swäfwa för vår inbillning, böre wi
strax förekomma, at de icke få introckas och fåsta sig. Genom ä-
tankan af Jesu blodiga lidande, kunna de bäst fördrifwas, och alf-

varsamma syflor tiena jämwäl til et kraftigt motwärt.

S. 56.

Lättian öpnar lika som portarna til själen, och lemnar alla otuktiga tankar och begärelser fritt tilträde. Konung David hade icke blifwit fångslad uti Bathsebas skidhet, om han icke gått säfång på taket. 2 Sam. 11: 2, 3. Men arbete förjagar de orena begärelserna, ej annorlunda än wädret bortförer skadeliga dunster. Därföre handle wi ganska försiktigt, när wi förese oss med någon omsorg och nyttiga beställningar; ty på det sättet blifwer hwarken tiden lång, eller själen orenad.

S. 57.

Mottelighet i mat och dryck bidrager mer än mycket, at hålla både själ och kropp i godt skick. Win gör lösaktigt folk, säger Salomo. Ord. B. 20: 1. Allt det, som gibber kroppen, hitfar jämwäl begärelsen, och kommer den i gäsning. När Eli söner äto det bästa af offren, förhölls de i ofykhet med de qwinnor, som tiente wid ddren af tabernaklet. 1 Sam. 2: 12, 13, 14, 15, 16, 22. Det är fördensfull nödigt, at fordra kiöttet, dock icke til kåtta. Rom. 13: 14.

S. 58.

En ärbar mun kan kallas fukhetens amma; men en otuktig tunga är såsom et swerd, hwar med wi sarge både oss och andra. Des smickrande ord äro en wälsmakande dagg, som ifrån läpparna med nöje uti hiertat faller. Wåra lustar skulle aldrig blifwa så hitsiga och starka, om icke tungan wore deras tolf och förespråkare. Jag will icke nämna deras tal, som är så plumpt, så otäckt och oförnuftigt, at det icke synes vara annat, än infällen och hugskott af några kåta och obändigas wildiur, som fått menniskelig hamn och målföre. *) Urminstone är det slätt ingen artighet, at aflåda sig menniskelig blygd och ärbarhet. Wi följe Pauli förmaning: Intet oböswisft tal gånge utaf edar mun, utan det nyttigt är til förbättring. Eph. 4: 29.

S. 59

*) Tungans Styrelse p. 219.

S. 59.

Här är ännu et tunder, som til denna brånans itåndande tienar, och berföre aktsamligen bör undvikas, nemligen kärleks dikter och flyktiga böcker. Der igenom glutes olja på elden, och den förbudna lustan finner der af sin föda. Utan twiswel gagnar det långt mer, at läsa gudeliga och andra alswarsamma böcker, som rikta förståndet med de ädlaste sanningar, och gifwa wiljan anwising til dygdens tempel utan omswep. Låt wara, at någre af de skrifter, som wi hälle fde mindre nyttiga, skulle synas pella på samma ögnamärke; så förwilla de likwäl inbillningen, och upfylla sinnet med en hop föreställningar, som til ingen ting dåga. Som de icke kunna umbära sina kärleks äwentyr, dem de utsättia såsom en locke-mat för unga sinnen, at der igenom upmuntras til det alswarsamma, som tillika föreställes; så hån-der gemenligen, at mästa delen fäster ögonen wid dessa skåde-rätter, och går förbi de nyttiga frukter, som här och der finnas kringströdde. **

S. 60.

Det gifwes åtskilliga åthåswor, som, wid första påseendet, skulle tyckas hafwa intet at innebära; men, wid' närmare skärskådande, råknas med skäl ibland de nåt, som plåga til en början för kyskheten utsättias. En listig älskare brukar dem dels såsom bespajare, at utdröna styrkan hos den han älskar, dels såsom förelöpare, som gifwa tilkänna några widare förbehåll. Jag will medgifwa, at någon af dessa åtbörder kunna wisa sig, utan anstöt på bågge sidor. Men så kan likwäl snart hända, at en sådan oskyldig bekantskap och wälwillighet banar wägen til en dristigare påföljd. Här gäller alltså den reglan, at en sak, som kan leda til misbruk, och medbringa ingen nytta, bör aldeles underlåtas.

S. 61.

Den, som will hålla sin kropp obesmittad, och sin själs stillhet ifrån den oroliga begärelsens storm oförstörd, gibr åfwen wisligen, at han waktar sig för flyktiga sällskap och tilfalle. Man träffar, ty werr, säll-

** Läs widare här om uti PIERRE DU MOULINS afhandling om Siälens frid och sinnets förnöggelse p. 353: 26.

sällskap, som äro intet annat än scholar, hwarest ungdom undertwisas, at tänka fritt, tala plunt, och icke försuma majestatsren. Wis. 2: 7. Många hierta, som i ofkyldighet komma der in, går der ifrån beswåradt af en gåsande lusta, och med den föresats, at wara bröderne lik, för at undwika deras förakt. Men såll är den, som icke wandrar uti de ogudaktigas råd, och icke träder in uppå de syndares wäg, ej eller sitter der de bespottare sitta. Psalm. 1: 1. För all ting bör tilfålle undwiskas; eljest sannas ofelbart, at den, som gärna gifwer sig uti fara, han förgås der utinnan. Cor. 3: 27. Af tilfålle bekommer frestelsen dubbel styrka; och det kyskaste sinne kan lika som förlora sig, och blifwa förwandladt, när tilfålle gynnar den medfödda driften. Man bör derföre beständigt stå på sin wakt, och icke, af oförsiktighet, eller förlitande på egna krafter, kasta sig uti den eld, der kyskhets frantsen kan förtöras uppå et ögnableck.

S. 62.

Jag önskar af alt mit hierta, at wi måge taga i akt dessa råd och föreställningar. Det må icke falla oss swårt, at här om winläggas oss; ty som dygden är sin egen belöning, så medförer ock kyskheten oräkneliga fördelar.

Efter wi nu hafwe sådana löfte, så gifwom oss rena af all kötzens och andans besmittelse, fulbordande helgelsen i Guds råddhoga. 2 Cor. 7: 1.

www.books2ebooks.eu